

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КРЕМЕНЧУЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ МИХАЙЛА ОСТРОГРАДСЬКОГО
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ МЕХАНІЧНОЇ ІНЖЕНЕРІЇ,
ТРАНСПОРТУ ТА ПРИРОДНИЧИХ НАУК

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
ЩОДО ВИКОНАННЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ
З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
**«ТЕХНІЧНІ ТА ОРТОПЕДИЧНІ ЗАСОБИ У
ФІЗИЧНІЙ ТЕРАПІЇ, ЕРГОТЕРАПІЇ»**
ДЛЯ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ ПЕРШОГО (БАКАЛАВРСЬКОГО)
РІВНЯ ДЕННОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ
ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ 227 – «ТЕРАПІЯ ТА РЕАБІЛІТАЦІЯ»
ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ «ФІЗИЧНА ТЕРАПІЯ,
ЕРГОТЕРАПІЯ»

КРЕМЕНЧУК 2024

Методичні вказівки щодо самостійної роботи з навчальної дисципліни «Технічні та ортопедичні засоби у фізичній терапії, ерготерапії» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня денної форми навчання зі спеціальності 227 – «Терапія та реабілітація»

Укладач к. т. н., доц. А. В. Пасенко

Рецензент к. психол. наук, доц. О. С. Куш

Кафедра здоров'я людини та фізичної культури

Затверджено методичною радою Кременчуцького національного університету імені Михайла Остроградського

Протокол № 2 від 17.10.2024р.

Голова методичної ради проф. Віктор КОСТІВ

ЗМІСТ

Вступ.....	4
1 Теми, погодинний розклад лекцій і самостійної роботи з навчальної дисципліни.....	6
2 Перелік тем і питань для самостійного опрацювання.....	7
Тема № 1 Основні поняття про технічні та ортопедичні засоби у фізичній терапії, ерготерапії.....	7
Тема № 2 Види технічних та ортопедичних засобів й особливості їх використання.....	7
Тема № 3 Забезпечення хворих технічними та ортопедичними засобами залежно від нозологічної групи.....	8
Тема № 4 Забезпечення осіб з інвалідністю технічними та ортопедичними засобами.....	8
Тема № 5 Забезпечення технічними та ортопедичними засобами інвалідів з сенсорними порушеннями та особливості їх використання.....	9
Тема № 6 Технічні й ортопедичні засоби для відновлення функцій у осіб з порушеннями та деформаціями опорно-рухового апарату.....	9
Тема № 7 Технічні та ортопедичні засоби у кінезотерапії. Облаштування кабінетів ЛФК.....	10
3 Питання до модульного контролю.....	10
4 Критерії оцінювання знань здобувачів.....	12
Список літератури	14

ВСТУП

Методичні вказівки можуть бути використані здобувачами денної форми навчання спеціальності 227 «Терапія та реабілітація» у процесі самостійної підготовки до занять під час вивчення навчальної дисципліни «Технічні та ортопедичні засоби у фізичній терапії, ерготерапії».

Головною метою викладання навчальної дисципліни «Технічні та ортопедичні засоби у фізичній терапії, ерготерапії» є ознайомлення здобувачів з основними технічними та ортопедичними засобами фізичної терапії, ерготерапії, а також засвоєння принципів і навичок проведення фізичної терапії у разі різних захворювань з використанням технічних засобів. У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен **знати:**

– основні технічні та ортопедичні засоби фізичної терапії, ерготерапії;

уміти:

– проводити фізичну терапію у разі різних захворювань з використанням технічних засобів.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми здобувачі повинні після успішного засвоєння навчальної дисципліни формувати такі програмні компетентності та результати навчання.

Загальні компетентності

ЗК 12. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

Фахові компетентності

ФК 06. Здатність виконувати базові компоненти обстеження у фізичній терапії та/або ерготерапії: спостереження, опитування, вимірювання та тестування, документувати їх результати.

ФК 07. Здатність допомогти пацієнту/клієнту зрозуміти власні потреби, обговорювати та пояснювати зміст і необхідність виконання програми фізичної терапії та ерготерапії.

ФК 08. Здатність ефективно реалізовувати програму фізичної терапії та/або ерготерапії.

ФК 09. Здатність забезпечувати відповідність заходів фізичної терапії та/або ерготерапії функціональним можливостям та потребам пацієнта/клієнта.

ФК 10. Здатність проводити оперативний, поточний та етапний контроль стану пацієнта/клієнта відповідними засобами й методами та документувати отримані результати.

ФК 11. Здатність адаптовувати свою поточну практичну діяльність до змінних умов.

Програмні результати навчання

ПРН 06. Застосовувати методи й інструменти визначення та вимірювання структурних змін та порушених функцій організму, активності та участі, трактувати отриману інформацію.

ПРН 07. Трактувати інформацію про наявні у пацієнта/клієнта порушення за Міжнародною класифікацією функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я (МКФ) та Міжнародною класифікацією функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я дітей та підлітків (МКФ ДП).

ПРН 08. Діяти згідно з нормативно-правовими вимогами та нормами професійної етики.

ПРН 15. Вербально і невербально спілкуватися з особами та групами співрозмовників, різними за віком, рівнем освіти, соціальною і професійною приналежністю, психологічними та когнітивними якостями тощо, у мультидисциплінарній команді.

ПРН 16. Проводити інструктаж та навчання клієнтів, членів їх родин, колег і невеликих груп.

ПРН 17. Оцінювати результати виконання програм фізичної терапії та ерготерапії, використовуючи відповідний інструментарій, та за потреби, модифікувати поточну діяльність.

ПРН 20. Здатність планувати, організовувати та проводити корекційно-виховні та корекційно-розвиткові заходи з різними категоріями дітей в інклюзивних закладах.

**1 ТЕМИ, ПОГОДИННИЙ РОЗКЛАД ЛЕКЦІЙ І САМОСТІЙНОЇ
РОБОТИ З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

№ пор.	Тема	Денна форма навчання	
		Кількість годин (лекцій)	Кількість годин (СРС)
1	Основні поняття про технічні та ортопедичні засоби у фізичній терапії, ерготерапії	2	10
2	Види технічних та ортопедичних засобів та особливості їх використання	2	10
3	Забезпечення хворих технічними та ортопедичними засобами в залежності від нозологічної групи	4	20
4	Забезпечення осіб з інвалідністю технічними та ортопедичними засобами	2	10
5	Забезпечення технічними та ортопедичними засобами інвалідів з сенсорними порушеннями та особливості їх використання	4	14
6	Технічні й ортопедичні засоби для відновлення функцій у осіб з порушеннями та деформаціями опорно-рухового апарату	4	15
7	Технічні та ортопедичні засоби у кінезотерапії. Облаштування кабінетів ЛФК	4	10
	Усього годин за семестр	22	89

2 ПЕРЕЛІК ТЕМ І ПИТАНЬ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ОПРАЦЮВАННЯ

Тема 1 Основні поняття про технічні та ортопедичні засоби у фізичній терапії, ерготерапії

1. Загальна характеристика технічних та ортопедичних засобів у фізичній терапії, ерготерапії.
2. Можливості технічних та ортопедичних засобів здійснювати ефективно відновлення функцій організму.
3. Вибір допоміжних засобів пересування для осіб з інвалідністю.

Питання для самоперевірки

1. Загальна характеристика технічних та ортопедичних засобів у фізичній терапії, ерготерапії.
2. Можливості технічних та ортопедичних засобів щодо ефективного відновлення функцій організму;
3. Підбір допоміжних засобів пересування для осіб з інвалідністю фізичними терапевтами, ерготерапевтами.

Література: [2, с. 24–36].

Тема 2 Види технічних та ортопедичних засобів й особливості їх використання

1. Класифікація технічних та ортопедичних засобів для застосування у реабілітації, фізичній терапії, ерготерапії.
2. Визначення тренажерів за групами.
3. Застосування тренажерів та апаратів для розв'язання завдань навчання, оздоровлення, забезпечення механотерапії, фізичної терапії, попередження та профілактики захворювань і травматизму, фізичної реабілітації.

Питання для самоперевірки

1. Класифікація технічних та ортопедичних засобів для застосування у реабілітації, фізичній терапії, ерготерапії.
2. Класифікація ортопедичних засобів за призначенням.

3. Охарактеризувати спеціалізовані ізокінетичні тренажери.
4. Охарактеризувати абсолютні протипоказання до фізичних вправ на ТОЗ.

Література: [4, с. 144–146].

Тема 3 Забезпечення хворих технічними та ортопедичними засобами залежно від нозологічної групи

1. Умови використання технічних та ортопедичних засобів в залежності від нозологічної групи.
2. Види занять, що проводяться з використанням ТОЗ залежно від нозології.
3. Вимоги до фізичного терапевта, ерготерапевта щодо використання ТОЗ у технологіях фізичної терапії та реабілітації.

Питання для самоперевірки

1. Характеристика технічних та ортопедичних засобів залежно від нозологічної групи.
2. Спеціалізовані реабілітаційно-тренажерні зали з тренувально-дослідним комплексом.
3. Вимоги до сучасного реабілітаційного тренажера.
4. Управління руховими діями людей з особливими протребами.

Література: [7, с. 183–191].

Тема 4 Забезпечення осіб з інвалідністю технічними та ортопедичними засобами

1. Порядок забезпечення допоміжними засобами реабілітації (технічними та іншими засобами реабілітації) осіб з інвалідністю, дітей з інвалідністю та інших окремих категорій населення і виплати грошової компенсації вартості за самостійно придбані такі засоби, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 05 квітня 2012 року № 321.
2. Категорії осіб, які першочергово забезпечуються технічними та іншими засобами реабілітації та отримують компенсацію.
3. Перелік необхідних документів для отримання технічного або ортопедичного

засобу.

Питання для самоперевірки

1. Основні пункти Порядку забезпечення допоміжними засобами реабілітації (технічними та іншими засобами реабілітації) осіб з інвалідністю, дітей з інвалідністю та інших окремих категорій населення і виплати грошової компенсації вартості за самостійно придбані такі засоби, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 05 квітня 2012 року № 321.

2. Допоміжні засоби реабілітації, на які особа з інвалідністю має право на безоплатне забезпечення.

3. Перелік необхідних документів для отримання технічного або ортопедичного засобу.

Література: [7, с. 183–191].

Тема 5 Забезпечення технічними та ортопедичними засобами інвалідів з сенсорними порушеннями та особливості їх використання

1. Технічні засоби для сліпих, супровід для слабозорих осіб з інвалідністю, спеціалізований технічний супровід навчання осіб з вадами слуху.

2. Технічні та ортопедичні засоби, які використовують інваліди із сенсорними порушеннями.

3. Особливості використання технічних та ортопедичних засобів осіб з сенсорними порушеннями.

Питання для самоперевірки

1. Охарактеризуйте технічні засоби для сліпих.

2. Охарактеризуйте супровід для слабозорих осіб з інвалідністю.

3. Спеціалізований технічний супровід навчання осіб з вадами слуху.

Література: [1 с. 25–36].

Тема 6 Технічні й ортопедичні засоби для відновлення функцій у осіб з порушеннями та деформаціями опорно-рухового апарату

1. Класифікація допоміжних засобів пересування для осіб з порушеннями та

деформаціями опорно-рухового апарату.

2. Класифікація та призначення ортезів.

3. Застосування допоміжних засобів пересування для осіб з порушеннями та деформаціями опорно-рухового апарату на практиці.

Питання для самоперевірки

1. Допоміжні засоби пересування (милиці, палиці, ходунці, візки). Ортези, корсети, комірці.

2. Класифікація ортезів. Завдання ортезування. Вимоги до ортезів.

3. Ортезування кінцівок. Ортезування тулуба.

4. Сучасні ортезні пристосування.

Література: [5, с. 165–168].

Тема 7 Технічні та ортопедичні засоби у кінезотерапії. Облаштування кабінетів ЛФК

1. Апарати для кінезотерапії, мінімальне устаткування зали ЛФК.

2. Технічні та ортопедичні засоби у кінезотерапії.

3. Застосування технічних та ортопедичних засобів під час проведення занять у залі ЛФК.

Питання для самоперевірки

1. Облаштування кабінетів ЛФК.

2. Технічні засоби, що відновлюють і розробляють певні функції та їх коротка характеристика. Силові апарати та їх коротка характеристика.

3. Апарати для відновлення рівноваги тіла та їх коротка характеристика.

4. Апарати для масажу різних груп м'язів та їх коротка характеристика.

Література: [3, с. 215–220; 6, с. 15–22].

3 ПИТАННЯ ДО МОДУЛЬНОГО КОНТРОЛЮ

1. Скласти схему завдань технічних та ортопедичних засобів. Зробити висновки.

2. Охарактеризувати матеріальне, соціально-побутове і медичне забезпечення

осіб з інвалідністю.

3. Записати алгоритм дій щодо вибору допоміжних засобів пересування для осіб з інвалідністю фізичними терапевтами, ерготерапевтами.

4. Описати методику ланцюга зовнішнього зворотного зв'язку (БЗЗ).

5. Охарактеризувати тренажери та апарати для розв'язання завдань навчання, оздоровлення, забезпечення механотерапії, фізичної терапії, попередження та профілактики захворювань і травматизму, фізичної реабілітації.

6. Записати визначення тренажерів за групами.

7. Основні вимоги до регламенту виконання фізичних вправ з використанням ТОЗ. Зробити висновок.

8. Вимоги до фізичного терапевта, ерготерапевта щодо використання ТОЗ у технологіях фізичної терапії та реабілітації.

9. Охарактеризувати вимоги до окремих вузлів і функціональних систем певного ТОЗ.

10. Перелік необхідних документів для отримання технічного або ортопедичного засобу.

11. Алгоритм звернення для взяття на облік особи з інвалідністю, дитини з інвалідністю (законний представник дитини).

12. Назвати допоміжні засоби реабілітації, на які особа з інвалідністю має право на безоплатне забезпечення.

13. Описати адаптивні технічні засоби для супроводу навчання студентів з вадами зору.

14. Описати спеціалізований технічний супровід навчання осіб з вадами слуху.

15. Записати у табличному вигляді класифікацію ортезів, завдання ортезування, вимоги до ортезів.

16. Охарактеризувати сучасні ортезні пристосування.

17. Схематично зобразити завдання ортезування.

18. Записати вимоги до залів ЛФК.

19. Охарактеризувати види тренажерів та особливості їх використання.

2 КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ

Таблиця відповідності результатів контролю знань за різними шкалами і критерії оцінювання

Сума балів за 100-бальною шкалою	Оцінка в ЕКТС	Значення оцінки ЕКТС	Критерії оцінювання	Рівень компетентості	Оцінка за національною шкалою	
					іспит	Диференційований залік
90–100	A	відмінно	Студент виявляє особливі творчі здібності, уміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію, уміє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні обдарування і нахили	Високий (творчий)	відмінно	
82–89	B	дуже добре	Студент вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує справи і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна			зараховано
74–81	C	добре	Студент уміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача; у цілому самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок	Достатній (конструктивно-варіативний)	добре	

64–73	D	задовільно	Студент відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень; за допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих	Середній (репродуктивний)	задовільно	
60–63	E	достатньо	Студент володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні			
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання семестрового контролю	Студент володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу	Низький (рецептивно-продуктивний)	незадовільно	не зареховано

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Вихляєв Ю. М. Реабілітаційні технології і технічні засоби для відновлення людей з обмеженими фізичними можливостями (на прикладі сліпих): навчальний посібник. Національний технічний університет України «Київський політехний інститут». Вінниця: Рогальська І. О., 2012. 143 с.
2. Вовканич А .С. Вступ до фізичної реабілітації: навч. посібник. Львів: ЛДУФК, 2013. 184 с.
3. Лікувальна фізкультура в санаторно-курортних закладах. / за ред. Л. І. Фісенко. Київ: Купріянова, 2005. 400 с.
4. Мухін В. М. Фізична реабілітація. Київ: Олімпійська література, 2005. 471 с.
5. Попадюха Ю. А., Пеценко Н. І. Технічні засоби для відновлення рухових функцій верхніх кінцівок людини. Науковий часопис НПУ ім. М. П. Драгоманова. Сер. 5: Педагогічні науки: реалії та перспективи. Вип. 14. 2009. С. 165–168.
6. Соколовський В. С., Романова Н. О., Юшковська О. П. Лікувальна фізична культура: підручник. Одеса: Одес. Держ. Мед. Ун-т, 2005. 234 с.
7. Ціж Л. М. Актуальні проблеми забезпечення технічними засобами реабілітації осіб з інвалідністю в Україні. *Вісник Запорізького національного університету: Збірник наук. Статей. Фізичне виховання та спорт.* 2017. №1. С. 183–191.

Методичні вказівки щодо самостійної роботи з навчальної дисципліни «Технічні та ортопедичні засоби у фізичній терапії, ерготерапії» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня денної форми навчання зі спеціальності 227 – «Терапія та реабілітація»

Укладач к. т. н., доц. А. В. Пасенко

Відповідальний за випуск доцент кафедри ЗЛФК О. І. Антонова

Підп. до др. 31.10.2024. Формат 60×84 1/16. Папір тип. Друк ризографія.
Ум. друк. арк. 062. Наклад 2 прим. Зам. № 2205P. Безкоштовно.

Редакційно-видавничий відділ
Кременчуцького національного університету
імені Михайла Остроградського
вул. Університетська, 20, м. Кременчук, 39600